

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 17 september 2021
(OR. en)

11821/21

RECH 399
COMPET 631

NOTA

van: het voorzitterschap
aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad

Betreft: *Vorbereitung van de zitting van de Raad Concurrentievermogen op
28 september 2021*
Governance en uitvoering van de Europese Onderzoeksruimte
Gedachtewisseling

Met het oog op de gedachtewisseling tijdens de zitting van de Raad Concurrentievermogen op 28 september 2021 gaat hierbij voor de delegaties een nota van het voorzitterschap over "Governance en uitvoering van de Europese Onderzoeksruimte".

Governance en uitvoering van de Europese Onderzoeksruimte

op nationaal niveau

1. Nieuwe Europese onderzoeksruimte (EOR)

De Raad heeft in december 2020 de "nieuwe EOR" gedefinieerd als *"een ruimte waar onderzoekers centraal staan, die op waarden gebaseerd is, waar excellentie en impact het uitgangspunt zijn en waarin onderzoekers, kennis en technologie worden ondersteund en vrij kunnen circuleren. Deze "nieuwe EOR" moet gebaseerd zijn op gedeelde verantwoordelijkheden, participatie van belanghebbenden en burgers, voortbouwen op de diversiteit en sterke punten van de Europese O&I-ecosystemen en inspelen op slimme directionaliiteit. Ook moet het een ruimte zijn waarin met name fundamenteel onderzoek essentieel is om excellentie, aantrekkelijkheid en de concurrentievoorsprong van O&I-ecosystemen te waarborgen."*

Tijdens de COVID-19-pandemie en de uitvoering van de digitale en de groene transitie heeft de politiek veel meer oog gekregen voor het vermogen van onderzoek en innovatie (O&I) om te helpen onze samenlevingen duurzaam en veerkrachtig te maken. De nieuwe EOR moet dit hernieuwde politieke kapitaal benutten en:

- het politieke kader bieden voor de inbedding van O&I in betrokken sectoraal beleid, zowel bij het ontwerp als bij de uitvoering;
- meer op concrete acties en O&I-oplossingen inzetten;
- voor meer politieke toezeggingen zorgen; en
- bestaande financieringsinstrumenten met elkaar verbinden ten dienste van de doelstellingen van de gemeenschappelijke beleidsagenda.

De EOR-governancestructuur wordt dusdanig gewijzigd dat:

1. de Raad kan voldoen aan zijn verantwoordelijkheden op het gebied van beleidsontwikkeling en strategische sturing;

2. de Europese Commissie met haar middelen de nodige EOR-initiatieven kan helpen ontwikkelen en vervolgens de uitvoering ervan kan ondersteunen en monitoren;
3. de lidstaten die EOR-initiatieven mede vorm kunnen geven en ze uitvoeren, en dat ze hun nationale acties, investeringen en hervormingen kunnen afstemmen op gemeenschappelijke doelstellingen; en
4. belanghebbenden systematischer van begin tot einde bij de beleidscyclus betrokken worden.

Functionaliteit en doeltreffendheid zijn daarbij prioriteit, waartoe eerst en vooral de betrokkenheid en inzet van de betrokken actoren moet worden vergroot. De EOR moet worden aangestuurd volgens de in het Verdrag omschreven taken en processen, waarbij de **Raad**, rekening houdend met de voorstellen en analyses van de **Europese Commissie**, dienst doet als het besluitvormings-, prioriterings- en beleidsaansturingsorgaan. Ter versterking van het proces moeten deze initiatieven en verslagen gezamenlijk door de **lidstaten** en Commissie worden vormgegeven, en moeten EOR-belanghebbenden er systematischer bij worden betrokken, dit alles binnen het kader van het nieuwe **EOR-forum**. Dit EOR-forum moet daarnaast de vooruitgang met de gezamenlijke doelstellingen monitoren. Voorts dient een orgaan waarvan de leden directeur-generaal zijn (het Comité Europese Onderzoeksruimte en Innovatie - **CEOR**) gedurende zowel ontwerp, uitvoering als evaluatie van de EOR, invulling te geven aan de strategische adviserende taak van de Raad en de Commissie, en tevens te adviseren over andere relevante onderwerpen.

Om de EOR-doelstellingen op Europees en nationaal niveau krachtiger te kunnen verwezenlijken, wordt er een nieuw **monitoringsysteem** opgezet. Dit moet concreet bestaan uit:

- het **online EOR-beleidsplatform**, met informatie over 1) acties op EU- en nationaal/regionaal niveau ter uitvoering van de prioriteiten van de 3-jarige voortschrijdende EOR-beleidsagenda, en 2) investeringen, hervormingen en activiteiten op deze niveaus ter ondersteuning van alle beginselen en prioritaire onderwerpen van de EOR;

- een **EOR-scorebord** waarmee aan de hand van indicatoren en kwalitatieve analyses op alle niveaus de vooruitgang kan worden gevolgd;
- bilaterale en multilaterale **beleidsdialogen tussen de lidstaten en de Europese Commissie** ter ondersteuning van de uitvoering van de EOR.

2. Wat betekent dit voor de nationale overheden?

De EU en de lidstaten delen de bevoegdheden op onderzoeksvlak, en de EOR is dusdanig vormgegeven dat dankzij een nauwer gecoördineerd en gezamenlijk optreden het hele Europese veld maximaal profijt van dit onderwerp kan trekken.

De vernieuwde EOR-governance en -monitoring op nationaal niveau betekent onder meer:

- intersectorale coördinatie en overleg met nationale belanghebbenden wanneer de Raad EOR-gerelateerde initiatieven bespreekt;
- vrijwillige betrokkenheid bij het EOR-forum of subgroepen daarvan voor het ontwerpen en uitvoeren van geselecteerde EOR-acties;
- informatie-uitwisseling via het online EOR-beleidsplatform over nationale beleidsmaatregelen, routekaarten, programma's, acties, hervormingen en investeringen met relevantie voor de EOR;
- betrokkenheid bij de beleidsdialoog met de Commissie, op basis van haar evaluatie van de plannen voor en de uitvoering van de EOR op nationaal niveau.

3. Vragen voor het debat

1. Denkt u dat de voorgestelde governance voor voldoende politieke betrokkenheid en inzet van de lidstaten zorgt? En op welke manier kunnen die vergroot worden, met name op hoog politiek niveau? Wat kunnen volgens u de ministeriële conferenties en de nationale EOR-actieplannen of routekaarten hiervoor betekenen?
 2. Hoe en hoe vaak werkt u samen met organisaties van belanghebbenden op uw nationa(a)l(e) niveau(s) of bent u van plan dit te doen, en hoe kan de betrokkenheid van belanghebbenden op EU-niveau systematischer worden vergroot?
 3. Hoe denkt u dat derde landen betrokken moeten worden bij de governance van de EOR, en moet daarbij een onderscheid worden gemaakt tussen met Horizon Europa geassocieerde landen enerzijds en andere partnerlanden anderzijds?
-